

Višnja Zgaga

Muzejski dokumentacioni centar, Zagreb

Knjiga je rezultat timskog rada 33 stručnjaka iz 14 zemalja, na osnovi ICOM-ova programa Internacionalnog komiteta za sigurnost (ICMS) u muzejima. Prema riječima Luisa Monreala, generalnog sekretara ICOM-a, ona donosi temeljito prevrednovanje pojma "sigurnost" u muzejima; to više nije pitanje jednostavne prevencije s pomoću čuvara ili mehaničkih sredstava, nego jedna nova svijest o sigurnosti: "preventivna nauka koja zahtijeva razumijevanje ljudskih reakcija u odredjenim društvenim situacijama na grupnom i individualnom planu".

Analitički su obradjena ova poglavlja:

1. Odgovornost: direktor, šef sigurnosnog odjela i muzejsko osoblje. Za provodjenje sigurnosnih mjera najodgovorniji je direktor. Dužnost je šefa sigurnosnog odjela planiranje, organiziranje, koordiniranje i kontroliranje svih nepredvidjenih sigurnosnih mjera.

2. Čuvarska služba

Baza je sigurnosti u svakom muzeju fizičko osiguranje; mehaničke i elektronske mjere samo nadopunjuju, ali nikada ne mogu nadomjestiti čovjeka. Stoga je potreba definirati status, kvalifikacije i dužnost čuvara.

3. Kontrola inventara

Obuhvaća temeljiti pregled svih predmeta i dokumentacije.

4. Protupožarna zaštita

Opasnost od požara neprestano se povećava; u odjeljku su dane vrlo iscrpne sugestije za detekciju, prikazi različitih detekcionih sistema, s preciznim tehničkim podacima.

5. Zaštita od provala i kradja

Analizira se motiv kradje. Prikazana je elektronska i mehanička zaštita unutarnjih izložbenih prostora i pristupa depoima, pa direktna zaštita predmeta, sve uz tehničku dokumentaciju.

6. Centralno mjesto kontrole

Objašnjeno je funkcioniranje centralne stanice nadzora nad svim sistemima zaštite u muzeju.

7. Interna sigurnost i 8. Sigurnost personala daju kraće praktične savjete.

9. Oštećenja

Govori se o oštećenjima zgrade, prostora i izložbenih predmeta. Uz opise jednostavnih metoda zaštite i sprečavanja od štete dan je i iscrpniji pregled svih oštećenja koja nastaju djelovanjem vlage, temperature, svjetla, prašine, zagadjivanja, plijesni, te kao posljedica diranja i baratanja predmetima. Za efikasno rješenje svih tih problema potreban je angažman javnosti.

10. Protumjere kradjama i oštećenjima

Upute prilikom provala, kradja, razbojstava, lažnih alarma i ucjena.

11. Arhitektura

Polazeći od činjenice da arhitektura muzeja više slijedi estetske vrijednosti nego što služi svrsi prezentiranja i funkcionalne pohrane predmeta, autori izlažu sve elemente potrebne za svrsishodno funkcioniranje muzejske zgrade.

12. Zaključci i preporuke

Pregledno su sintetizirani svi važni momenti problema zaštite i sigurnosti u muzejima.

U Dodatku je priložen uzorak plana evakuacije muzeja, uzorak upitnika za alarm prilikom najavljivanja podmetanja bombe, i opisana zaštita uz pomoć policijskih pasa.

Na kraju je priložena vrlo iscrpna bibliografija djela, podijeljena po temama (općenito o sigurnosti, snage sigurnosti, arhitektonski planovi i strukturalna rješenja, osvjetljavanje, brave, elektronska oprema i alarmni sistemi, protupožarna zaštita, zaštita od uništenja i vandalizma, dokumentacija i inventar, plan u slučaju nemira i rata, kradja umjetnina, ilegalna trgovina, etika, akvizicije). Pojedine važnije bibliografske jedinice dane su opširnije.